

Veertig miljoen (2011)

Sieth Delhaas

imagazine-seniorenweb, oktober 2011

Soms emotioneert mij het overlijden van iemand die ik nooit ontmoette. Dat gebeurde bij het overlijdensbericht van mevrouw Wangari Maathai op 25 september jl. Ik weet wat me raakte. Twee details uit haar jeugd, die bepalend waren voor haar leven en waarover ze vertelt in haar autobiografie.

Als jong plattelands meisje, begin van de jaren veertig vorige eeuw, hout sprokkelend voor haar moeder in de heuvels van het Aberdaregebergte in Brits-Kenia, ontdekte ze de *migumo*, de wilde vijgenboom. Geboeid door het intense leven rond de boom herinnert ze zich de waarschuwing van haar moeder: “Sprokkel geen droog hout van de vijgenboom en ook niet van wat ernaast groeit.” Waarom niet? “Omdat deze boom van God is. We kappen hem niet, stoken hem niet op en laten hem met rust.”

Het tweede detail is de vraag van haar dertienjarige broer Nderitu aan hun moeder: “Waarom gaat Wangari niet naar school?” Hij zat zelf op de middelbare. Iets wat nog ongebruikelijk was in die buurt; zeker dat meisjes naar school gingen. En nog meer dat een broer vond, dat zijn zusje naar school moest.

Hoewel haar moeder veel hulp had van haar oudste dochter met drie zusjes na haar, mocht Wangari naar school.

Het eerste detail met de vijgenboom had als gevolg Maathai's actie, zo'n kwart eeuw later, tot de immense bomenactie waardoor er - met medewerking van honderdduizenden vrouwen en mannen in haar land - 40.000.000 zaailingen voor bomen werden vertroeteld en geplant om Kenia te herbebossen.

Het tweede detail, de vraag van haar broer waarom Wangari niet naar school ging, was de aanzet tot haar kennisontwikkeling. Daardoor werd ze niet alleen de eerste vrouw in Oost-Afrika met een doctorstitel en de eerste Afrikaanse vrouw die de Nobelprijs voor de Vrede kreeg. Belangrijker: ze zette levenslang al haar kennis in voor haar volk, haar natie, de vrouwen en het milieu.

Over die Nobelprijs zei ze: “Dat is een buitengewoon deemoedig makende ervaring geweest.”

Zij had toen, in 2004, het meeste geweld tegen haar vanwege haar acties wel achter zich.

Vanochtend kijken drie vrouwen mij aan op de voorpagina van mijn krant. Twee uit Liberia. Eén uit Jemen. Ze delen dit jaar samen de Nobelprijs voor de Vrede. Uit Wangari Maathai's leven weten we dat internationale bekendheid een soort plechtanker kan zijn. Loopt een vrouw in haar eigen land gevaar om datgene waarvoor ze vecht, dan zijn haar geweldenaars gewaarschuwd: de wereld kijkt mee.

Maathai, Wangari, *Ongebroken (Breda 2007)*

